

Skolotāju un vecāku pieredze
attālinātajās mācībās. → 3. un 8. lpp.

Konkursi prāta asināšanai.
→ 10. lpp.

Kustība #navjaugrūti.
Ej dabā un iznes to, ko atstājuši citi!

→ 9. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,80 eiro

Nr. 34
(11 565)

Otrdiena, 2020. gada 28. aprīlis

Kuldīgā – koncerti tiešraidē

Piektdien, 24. aprīlī, Kuldīgā sešu tiešsaistes koncertu sēriju atklāja jautrās mūzikas grupa *Montana*. Pašmāju mūziķi sadarbībā ar pašvaldību aicina internetā klausīties mūziku no tā sauktās vecpilsētas koncertzāles – no romantiskām mūsu senās pilsētas vietām.

Grupā *Montana* tiešraides koncerts klubā *Stenders*.

Tiešraide, kuru varēja vērot pašvaldības *Facebook* kontā, Kuldīgas, kā arī *Skrundas* televīzijas *YouTube* kanālā, sākās septiņos vakarā. Aptuveni 30 minūtes *Montana* spēlēja savus labākos skaņdarbus. Kā pastāstīja grupas dalībnieki, šādā koncertā, kad priekšā nav publikas, uzstāties neesot grūti – gluži tāpat, kā spēlēt mēģinājumā. Videotiešraidi nodrošina *Skrundas* televīzija. Katrs koncerts tiks filmēts citā vecpilsētas vietā, lai mūziķiem un klausītājiem ļautu neklātienē satikties iedvesmojošā vidē un neparastā formā. Pasākumu rīko pašvaldība kopā Kuldīgas aktīvās atpūtas centru.

Nākamās tiešraides paredzētas šodien, 1., 4., 10. un 15. maijā. Tad muzicēs *Lauris Amantovs* un kapela *Lēnām pār tiltu*, ģitārists *Aivars Konutis*, *Kuldīgas trio* un mūzikas skolas pedagogi, dziedātāja *Agnese Čīce* un pianists *Zigurds Turss* kopā ar mazajiem solistiem un grupa *Rumbas kvartets*. Koncertus pēc tam varēs redzēt arī ierakstā.

Alberta Dintera
teksts un foto

**GRĀMATU
DIZAINĀ –**
kvalitāte un
eksperimenti.

→ 6. lpp.

**CILVĒKI MEKLĒ ARODBIEDRĪBU
ATBALSTU:**

kā darba attiecības izbeigt pareizi;
darba laika maiņa;
piespiedu atvaļinājums;
elektrības patēriņš, strādājot mājās utt.

→ 2. lpp.

Reklāmas daļa būs atvērta:

rīt, 29. aprīlī, 9.00–12.00

un ceturtdien, 30. aprīlī, 9.00–16.00.

Nākamie *Kurzemnieka* numuri iznāks

CETURTDIEN, 30. aprīlī,

un **OTRDIEN, 5. maijā.**

Dzīve
Gudeniekos
un Laidos
pandēmijas
laikā.

→ 5. un 7. lpp.

CETURTDIEN, 30. APRĪLĪ:

- Pelčos top atpūtas lakums.
- Lauksaimniekiem cerības uz vietējo tirgu.
- Reportāža no mazdārziņiem.
- Mežainē militārās mācības.
- Pielikums 3K: Kas kultūrā Kurzemē.

917714071975048 18

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Zelta maliņu meklējot

Daina Tafelberga

Katram mākonim zelta maliņa. Pēdējā laikā šī metafora lietota itin bieži un dažādās jomās, kurām pārklājies Covid-19 melnais mākonis. Tās maliņas skatījums vai meklējums arī ir dažāds.

No garīgās sfēras pārstāvjiem esmu dzirdējis pārsvarā prieka vēsti. Proti, būs pozitīvs blakus efekts, jo sabiedrībā sāksies valdošo vērtību vērtīšana, atsijājot graudus no sēnalām. Kā savās pārdomās norādījis bīskaps emeritus Pāvils Brūvers, cilvēki kļūšot pieticīgāki, tikšot apgūta spēja dzīvot vienkāršāk – ar mazākiem izdevumiem, un ļaudis atteikšoties no vienreizlietojamām mantām. Citēju harizmātisko mācītāju: „No jauna tiks apgūtas senaizmirstas prasmes – piemēram, salāpīt zeķi. Turklāt ekonomiskās lejupslīdes pozitīvais ieguvums būs piesārņotās dabas atkopšanās. Jau šobrīd to var vērot lielajās Ķīnas pilsētās, kur gaisa piesārņojums ievērojami samazinājies.”

„Ir lielāka cerība, ka jau pirms gadiem ieviestais uzsaukums Pērc vietējo precī tagad īstenosies.”

Iespējams, tāpēc vides aizsardzības organizācijas patlaban klusē un nesaka ne balts, ne melns par to, ka lielveikalos aizmirstas Eiropas nesenās regulas par vienreizēju plastmasas maisiņu un cimdus, arī dezinfekcijas līdzekļu pastiprinātu lietošanu. Šobrīd diskusijas par to tiešām nevieta.

Vismelnākais mākonis pārklājies ekonomikai ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē. Šajā jomā būs krīze, atzīst ekonomisti. Un ne tāda mazizmēra, ko mūsu valsts piedzīvoja kopš 2009. gada, kad toreizējais premjerministrs Ivars Godmanis Vecgada vakarā, izmantojot tēlainu izteicienu, aicināja tautu saspīesties kopā kā pingvīniem, lai plecu pie pleca pārziemotu bargo laiku. Tiešā nozīmē saspīesties tagad nav iespējama ierobežojumu dēļ, un distancēšanās būs arī pārnestā nozīmē, kā pareģo eksperti.

Tajā pašā laikā sava zelta maliņa ir saskatāma. Zemniekiem un uzņēmējiem ir lielāka cerība, ka jau pirms gadiem ieviestais uzsaukums *Pērc vietējo precī tagad īstenosies*. Tiesa, tas nebūs atkarīgs tikai no lauksaimniecības produkcijas ražotājiem. Skumji, ka ir tādi uzņēmēji, kuri par zelta maliņu uzskata dīkstāves sistēmu, pamanoties paķert to kumosu, kas valstī daudz vairāk vajadzīgs citur. Jāpiekrīt Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidenta Aigara Rostovska paustajam Latvijas Radio, ka šāda sistēma ir sarežģīta un nemotivējoša. Bet arī viņš norāda, ka krīze vienlaikus ir iespēja – Latvijas uzņēmumi var iespraukties tajās piegādes ķēdēs, kas pašbrīd pasaulē ir pārrautas. Uzsvars tiek likts uz vietējām precēm, kas varbūt būs dārgākas, toties drošākas.

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tafelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;

Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;

Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;

Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;

Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.

Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.

Maketētāja:

Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,

Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.

Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk

otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku

obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusala” Rīgā,

Mūkusalas ielā 15a.

Metiens – 2967.

TRĪS PAR VIENU

Ar ko šajā laikā visvairāk jāsaskaras darba tiesību jautājumos? Darba ir vairāk

1. Aiga Šēnberga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) Kuldīgas starpnovadu organizācijas priekšsēde:

– Izņemot dažus iekšējus konfliktus, izglītības darbinieki šajā situācijā trauksmi necel. Ir bijušas sarunas par piespiedu atvaļinājumu, taču likums to neparedz. Skolotājiem darbs ir, turklāt pat vairāk nekā citkārt. Tā-

Nedrīkst izmantot likumu nezināšanu

2. Kaspars Rācenājs, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības jurists:

– Jautājumus var iedalīt trīs lielos blokos. Pirmais saistīts ar darbinieku atļaušanu. Cilvēki interesējas, kā darba attiecības izbeigt pareizi. Situācijas ir dažādas: darba devēji aicina rakstīt atlūgumu, piedāvā vienošanos. Ir gadījumi, kad viņi par likumu aizmirst, nespēj vai negrib ievērot prasības par darbinieku skaita samazināšanu. Daudzi darba devēji, zinot, ka būs jāmaksā

Abpusēji ieinteresēti

3. Sigita Jansone, Kurzemes reģionālās Valsts darba inspekcijas vadītāja:

– Darba apjoms ir būtiski audzis konsultāciju skaita ziņā, un turpinām saņemt iesniegumus. Mums lielākoties tie ir no Liepājas, Ventspils, Saldus un Kuldīgas, mazāk no Skrundas un citām mazākām pilsētām vai pagastiem, jo tur mazāka uzņēmējdarbība. Konsultējas gan darba ņēmēji, gan devēji. Darbinieki jautā par dīkstāvi, darba attiecību izbeigšanu un samaksu, kā arī par to, ka nav nodrošināti ar

pēc mūsu ministrijas attieksme nav saprotama un pieņemama. Mācībām attālināti vajadzīgas tehnoloģijas. Viedierīces un tehniskais nodrošinājums jau ir, taču izmaksas par internetu un elektrību jāsedz pašiem. Par to LIZDA nosūtīja vēstuli ministrijai. No ministres Ilgas Šuplinskas saņēmām atbildi, ka arodbiedrībai par saviem biedriem jā rūpējas, tāpēc ieteikts šim

atļaušanas pabalsts, izmēģina citus variantus. Turklāt samazināšanas gadījumā jābrīdina mēnesi iepriekš, bet tikmēr jāmaksā alga un vēlāk pabalsts.

Otrs bloks: darba laika izmaiņas. Cerībā, ka krīzi varēs pārvarēt, darba devēji un ņēmēji mēģina vienoties bez atbrīvošanas. Valsts dīkstāves pabalstus var saņemt tad, ja uzņēmums atbilst kritērijiem. Ja neatbilst, likumā noteiktā atlīdzība jāmaksā no savas kabatas, kaut nav iespējams strādājošo nodarbināt.

individuālajiem aizsardzības līdzekļiem. Darba devēji arī ir ieinteresēti rīkoties likumīgi, ievērojot ārkārtējās situācijas noteikumus, tāpēc konsultāciju skaits ļoti pieaudzis.

Pozitīvi, ka daudzi uzņēmēji jautā, kā šajos apstākļos sagādāt drošu darba vidi. Saņemam informāciju arī no tādiem cilvēkiem, kuri konkrētajā uzņēmumā nestrādā. Visvairāk tiek ziņots par iespējamajiem pārkāpumiem tirdzniecības vietās: ka darbiniekiem nav aizsarglīdzekļu vai arī, apkalpojot klientus, viņi tos nelieto. Gadās, ka

atbalstam novirzīt biedru naudu. Tas šķiet nesaprotami, jo citas ministrijas ārkārtējās situācijās mēģina atrast savai nozarei papildu finansējumu. Arī kolēģi no citiem novadiem ir ļoti neapmierināti. Īpaši šajā laikā, kad jāpalīdz un jāsadarbjas, tāda attieksme rada pretrunas.

Trešā kategorija saistīta ar darba apjoma un stundu samazinājumu. Arī par to jāvienojas, jo darba devējs vienpusēji nedrīkst grozīt ne līgumu, ne darba kārtību.

Vēl tiek jautāts par piespiedu bezalgas vai kārtējo atvaļinājumu. Daudzi interesējas, ko darīt, ja netiek izmaksāta alga. Šajos jautājumos cilvēki vērsas pie mums, jo nav pārliecināti par savām tiesībām. Dažkārt uzņēmēji to izmanto ļaunprātīgi. Nevaru teikt, ka kādā nozarē tas būtu biežāk.

informācija apstiprinās, taču reizēm ne, vai arī pārkāpumi ir novērsti pirms inspekcijas pārbaudes. Saziņa notiek rakstiski, elektroniski, telefoniski. Šajā laikā klātienē konsultācijas un preventīvās pārbaudes nenotiek. Taču, ja ir ziņojums par būtiskiem pārkāpumiem, tai skaitā iespējamo veselības un dzīvības apdraudējumu darbiniekiem, tad inspektori, ievērojot drošības noteikumus, dodas pārbaudē uz konkrēto vietu.

Daina Tafelberga

LASĪTAJS VAICĀ

Palīdzību var lūgt pašvaldībā

Kurzemnieka lasītāja ir apbēdināta: neilgā sarunā ar Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Kuldīgas filiāles darbinieci no viņas Tele 2 priekšapmaksas kartes atvilka visa nauda, bet saruna nav pabeigta.

Sieviete dzīvo laukos, krīzē palikusi bez darba, tādēļ zvanījusi NVA. Viņai mājās nav datora un interneta. Zvanījusi uz stacionārā tālruņa numuru, bet saruna ar konsultanti nav bijusi pat pusē, kad pārtrūkusī, jo nauda kartē beigusies. Viņa nesaprot, kā ar iestādi sazināties, jo līdzekļi ir ļoti ierobežoti un nevar atļauties norunāt

vēl kādu karti.

Kuldīgas filiāles vadītāja Sandra Krinkele uzsver, ka NVA tālruni papildu samaksu neprasa. Šajā gadījumā, visticamāk, beigusies nauda zvanītājas kartē. Ja sievietei bijušas oficiālas darba attiecības, nekāda garā konsultācija neesot vajadzīga. Jau otrajā dienā pēc darba attiecību pārtraukšanas cilvēks var aizpildīt veidlapu NVA mājaslapā, tā stājoties bezdarbnieku uzskaitē. Ja interneta nav, veidlapu var aizpildīt Kuldīgā. Filiāle gan slēgta, bet izdrukātas veidlapas atrodas pie durvīm uz galdiņa.

- Kuldīgas filiāles nodarbinātības aģentes Ināras Jēkabsones tālr. 25685257.
- NVA bezmaksas informatīvais tālr. 80200206.

Tā jāaizpilda un jāiemet pastkastītē. Ja sieviete no laukiem uz pilsētu netiek, S.Krinkele iesaka lūgt sociālo darbinieku vai pagasta pārvaldes vadītāju atļaut piezvanīt no pārvaldes tālruņa vai palīdzēt aizpildīt veidlapu un nosūtīt NVA, vai arī izdrukāt, lai sieviete var to aizpildīt mājās. Bet līdz filiālei iesniegums jānogādā, braucot pašai vai kādam lūdzot to aizvest.

Inguna Spuleniece

FOTOKOMENTĀRS

Dīvaina uzvedība.

Daigas Bitinieces foto

MANUPRĀT

Kaut kas nav īsti pareizi

Ģimenes draugi, kuri no Krievijas uz Kuldīgu pārcēlušies pirms gadiem pieciem, vēl aizvien nevar pierast pie Krievijai neraksturīgas pašvaldības iestāžu rīcības. Viņi pārjautā: vai pareizi sapratuši, ka siltas pusdienas tiek pievestas visiem novada bērniem – vienai algai, no cik turīgas ģimenes tie būtu. „Jums tiešām ir iestājies komunisms,” viņi priecājas. Atbildu, ka, neraugoties uz skolotāju aicinājumiem, no trim pusdienu kastītēm, kas pienāktos mūsu māsaimniecībai, atteicāmies. Ne tāpēc, ka ēdiens būtu negaršīgs vai mēs būtu lepni, bet tāpēc, ka pašvaldības maks, ko paši vien ar saviem nodokļiem pildām, nav bezizmēra. Ja pienāks brīdis, kad paši nevarēsim nopelnīt tam, ko katlā likt, prasīsim palīdzību. Tikai šaubos, vai tā uzreiz būs pašvaldība. Vēl jau gana radu un draugu. Lai vairāk tiek tiem, kuriem patiesi vajag, – bez ienākumiem palikušajām ģimenēm vai tām, kurās vecāki strādā no rīta līdz vakaram, bet mazie bērni paliek bez siltā ēdiena. Taču pilnīgi nepieņemama man šķiet kādu paziņu nostāja: pusdienas pienākas, principa pēc viņi tās piesaka, bet izrādās, ka bērniem negaršo. Vecāki apēdot paši – pienākas taču!

Inguna Spuleniece

RUNĀ SPECIĀLISTS

Kāds atbalsts uzņēmējdarbībai būtu efektīvs

Aigars Rostovskis, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras padomes priekšsēdis:

– Piedalos grupā, kas izstrādā Latvijas stratēģijas plānu, kā šo krīzi pārvarēt. Tam, kā to vajadzētu darīt, ir trīs posmi: stabilizācija, pārkārtošanās un augšana. Tas attiecināms gan uz valsti kopumā, gan uz katru uzņēmumu.

Ja runājam par stabilizāciju, tad piecu ballu sistēmā es valdības šibrīža rīcību vērtētu ar trīs. Aktivitāte ir liela, bet uzņēmējdarbības atbalstam nav izdarītas tās labākās izvēles. Mūsu rekomendācija bija respektēt Eiropas un arī pasaules līmeņa nostādes, ka šī krīze nav iestājusies uzņēmēju vainas dēļ, jo kāds nepareizi saimniekojis, bet situācija ir radusies no ārpusē. Ir neparedzēti apstākļi. Tādēļ pats galvenais ir saglabāt uzņēmumus, jo šī struktūra pabaro pārējo sabiedrību.

Mūsu rekomendācija stabilizācijas posmā bija iet citu ceļu, nevis to sarežģīto, ko valdība tomēr izvēlējās, piešķirot dikstāves un daļējas dikstāves pabalstus. Tas ir sarežģīts, sadrumstalots, grūti vadāms un arī nemotivē strādāt. Iznāk tā, ka uzņēmumam, kam apgrozījums krities vairāk nekā 30%, tomēr kāda

darbība varētu notikt, nav izdevīgi to darīt. Ja cilvēku piesaka dikstāves pabalstam, viņš nedrīkst strādāt. Tas nozīmē, ka valsts ar saviem instrumentiem mudina nevis strādāt, bet sēdēt mājās.

Tomēr tie finanšu instrumenti, ko piedāvā, piemēram, Altum, strādā – tur redzam arī ļoti labus rezultātus. Mēs stabilizācijai rekomendējam daudz vienkāršāku rīku – uz diviem vai trim mēnešiem visiem bez izņēmuma atlaist obligātās sociālās iemaksas. Valsts varētu tās samaksāt uzņēmumu vietā. Tas nozīmē, ka tiem paliktu nauda citām vajadzībām. Šobrīd redzams, ka valdība cenšas un dara, tāpēc arī vērtēju ar atzīmi trīs. Mēs no savas puses nevis kritizējam, bet mēģinām sarunās pārliecināt par, mūsaprāt, labākiem risinājumiem.

Ja runājam par stratēģiju, galvenie stūrakmeņi ir eksports un produktivitāte. Liekam likmi uz to, ka labklājība jeb tā naudiņa pelnāma ārpus valsts. Galvenais virziens – eksports, bet atbalsts – aizdevumi. Tāda ir ceļa karte, kādu mēs redzam iespēju šo krīzi pārvarēt un iet uz izaugsmi.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā ģimenē esat pielāgojušies situācijai, kad skolēni mācās attālināti?

Guna Raituma, kuldīdzniece: – Man ir otrklasnieks un bērnu-dārzniece. Izjūtas ir labas, pat esmu ļoti priecīga, ka šogad bērniem siltā laikā nebūs jāiet uz skolu un tur jāpavada astoņas stundas. Konstatēju, ka mazākajās klasītēs bērns var izmācīties stundas vai divu laikā – tik daudz tas mums tagad aizņem. Vēl ir mūzikas skolas nodarbības. Miķelis mācās Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, viņa klases audzinātāja ir Aina Tovstuļaka. Dienas laikā daži darbi skolotājam jāsaņem, bet visu nav jāatskaitās. Cik veiksmīgi tāda mācīšanās ir mazajās klasītēs, ļoti atkarīgs no klases audzinātājas. Mums paveicies – viss ir ļoti labi. Tiešsaistes mācību mums nav, tādēļ neceļamies tik agri kā tad, ja būtu jāiet uz skolu. Paēdam brokastis, ķeramies klāt mācībām. Miķelis ir patstāvīgs – pats izpilda, man parāda, tad pārrunājam. Es rakstu projektus, strādāju attālināti, bet savus darbus esmu samazinājusi. Par finansēm vairāk gādā vīrs.

Aiga, trīs bērnu mamma: – Viens bērns mācās augstskolā, otrs 7. klasē, un mazajam ir pusgads. Jau pagājušajā gadā secināju, ka meitai, kura mācās Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā, ir aizķeršanās ar komunikāciju, tādēļ atzīmes ir zemas. Interesējos par tālmācību, arī viņa to gribēja. Aptaujājot citu bērnu mamas, nolēmu, ka vēl tomēr turpināsim klātienē.

Tagad, kad attālinātā mācīšanās

sākusies piespiedu kārtā, meita ir laimīga. Plānotajā ieraksta visu uzdoto, pati tiek galā. Man patīk, ka uzdevumi doti nedēļai. Manu palīdzību viņa lūdz reti – cenšas ar visu tikt galā patstāvīgi vai sazinās ar klasesbiedriem un skolotāju. Izkristalizējas atsevišķi priekšmeti, kas labi nepadodas, nav meitas interesēm atbilstoši. Tā kā mājās ir mazs brālītis, kurš reizēm traucē pilnvērtīgi pieslēgties darbam, meita izvēlas palikt arī pie omas. Skolotājiem būtu vērtīgi aizdomāties, ka nevajadzētu pusaudžiem pubertātes vecumā likt filmēt pašiem sevi un sūtīt video. Šajā vecumā ķermenis mainās, ir sevis pieņemšanas, izzināšanas laiks. Esmu runājusi ar vairākiem vecākiem, kuriem bērni ir šajā vecumā, un viņi saka to pašu. Jauniešiem nepatīk savu video sūtīt citiem skatīšanai. Ar meitu to atrisinājām, jo sazinājos ar skolotāju un viņa piedāvāja uzdevumu izpildes alternatīvas.

Skatīsimies, kā situācija attīstīsies, un, iespējams, ar nākamo gadu meita pāries uz tālmācību. Protams, viņai gribas tikt ar jauniešiem. Bet, kā saprotu, arī tālmācībā ir kādas iespējas būt kopā.

Baiba Ivanovska, SIA Zonda dizains īpašniece: – Man ir trīs bērni: vecākajam ir 15 gadu, vidējam – desmit, mazākajam – četri. Dēls mācās Itālijā, bet šīs situācijas dēļ atbraucis mājās. Sākumā domāja, ka būs uz pāris nedēļām, bet izskatās, ka līdz rudenim. Mācības

notiek attālināti: tiešsaistē raksta diktātus, kontroldarbus, jāizpilda, jāaizsūta uzdevumi. Tur viss ļoti skaidrs. Viņš trenējas basketbolā, un klubā divas reizes nedēļā notiek tiešsaistes treniņi.

Meita mācās Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā. Mums katram bērnam ir telpa, kurā mācīties. Bet visiem tas ir kas jauns, un skola pieņēmusi optimālu variantu, ka ir TV stundas un kaut kas uzdots no skolas. Man patīk, ka bērns nav visu laiku piesaistīts vienam procesam, – ir darbības maiņa, dažādība. Turamies pie režīma.

Kopš ārkārtējās situācijas pasludināšanas esmu mājās, jo skaidrs, ka vienam pieaugušajam jābūt, lai tā lieta kustētos, lai atrisinātu visas mazās lietas. Bērnu dārzniecekam kaut kādā ziņā ir garlaicīgi, kamēr lielie mācās, bet sadzīvojam. Esmu pašnodarbinātā, strādāju no mājām. Dzīvojam ārpus Kuldīgas, katru dienu ejam ārā. Brīvdienās visa ģimene tik daudz kur esam bijuši kopā! Parastajās brīvdienās katram vajadzēja kaut kur būt.

Ļoti priecājos par pusdienām, ko Kuldīga piedāvā. Tas ir liels atvieglojums, jo diena ir ļoti intensīva. Paēdam brokastis, drīz jau jāsāk domāt par pusdienām, tad vakariņas. Arī jāstrādā. Tagad ir laba sajūta, ka bērni ar siltām pusdienām nodrošināti. Tās ir garšīgas – viņi ēd. Tāds kā bonuss visā šajā dikstāvē.

Jolanta Hercenberga

NUMURA FAKTS

Ineses Slūkas zīmējums

No kovīdkrīzes labums esot tāds, ka iedzīvotāji netiek uz Lietuvu, lai tur sapirktos daudz preču par zemu cenu, tāpēc tagad ienākumi paliek vietējos veikalos, saka Laidu veikala pārdevēja Daiga Neilande.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

PĒC PUBLICĒTĀ

Pabalsts – ne mazāks kā 180 eiro

Darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, kuriem Covid-19 krīzes dikstāves pabalsts ir zems, vai arī tiem, kuri to nesāņem darba devēja neatbilstības dēļ, būs pieejams dikstāves palīdzības pabalsts, kā zemāko sliksni nosakot 180 eiro, informē Labklājības ministrija.

To paredz Ministru kabineta noteikumu 23. aprīļa grozījumi. Ja dikstāves pabalsts būs mazāks par 180 eiro, tiks aprēķināta un izmaksāta starpība starp 180 eiro un faktiski izmaksāto summu. Savukārt tiem darba ņēmējiem, kuri

šim pabalstam nekvalificējas, tiks izmaksāti 180 eiro jeb dikstāves palīdzības pabalsts. Vienlaikus tiks piešķirti 50 eiro par katru bērnu līdz 24 gadiem, par kuru pienākas iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojums.

Dikstāves pabalstam tagad var pieteikties arī tie pašnodarbinātie, kuri daļēji strādā valsts un pašvaldību iestādēs, darot pedagoģisko vai radošo darbu un saņemot tādu atalgojumu, kas vidēji mēnesī mazāks par 430 eiro, informē Valsts ieņēmumu dienests (VID). Tāpat var pieteikties tie pašnodarbinātie,

kuri ir darba devēji, vai tādi, kuri saņem vecuma vai izdienas pensiju. Arī turpmāk dikstāves pabalstam var pieteikties tādas fiziskās personas, kas VID reģistrējušās kā saimnieciskās darbības veicējas, kā pašnodarbinātie ir maksājuši obligātās sociālās iemaksas, ir autoratlīdzības saņēmēji, mikrouzņēmuma nodokļu maksātāji vai individuālie komersanti. Var pieteikties VID elektroniskās deklarēšanās sistēmā.

Tos pašnodarbinātos, kuri dikstāves pabalstu saņēmuši, VID publicē sadaļā *Covid-19*.

MUMS ZVANA

Putekļi put, bet vietu katrs sargā

„Mums ir skaists pārtikas tirgus, bet tajā tiek pielauta liela kļūda, blakus tirgojot kartupeļus un salātus,” uzskata kāda kuldīdzniece.

Kā tā? „Bija vējaina diena, kad gāju uz tirgu. Līdzko ienāk pa vārtiem no Mucenieku ielas, uz galdiem ir puķu stādi, tālāk maizīte, salāti, redīsi, bet tiem pa vidu – kartupeļi. Nopirku salātus, pat nepamanot, ka tie visi pieputējuši ar smiltīm no kartupeļiem. Mājās

lapiņas noskalēju, uztaisīju ēst, bet salāti nebija ēdami – smiltis čirkstēja. Izmetu ārā. Varbūt tie, kuri ierāda tirgotājiem vietas, varētu kartupeļu pārdevējus pārvietot citur, lai neapput blakus tirgotāju produkti,” *Kurzemnieka* lasītāja rosina.

Tirgus pārzine Viola Ozola skaidro, ka tirdzniecības vietu pārdevēji ir izlozējuši pirms laba laika: „Katram tā ir ļoti svarīga, jo pircēji pieraduši, ka viņu iecienītās preces

var nopirkt tur. Vienīgi varam ar kartupeļu tirgotāju parunāt, lai izliek kaut kā citādi, piesargājoties, lai smiltis neput.

Ja tirgus apmeklētājiem ir kādas sūdzības vai ieteikumi, viņi var pieņemt pie manis – kopā apskatīsim, kur problēma. Tirgus dienās esmu sastopama vecajā svāru būdā – baltajā mājiņā paviljona galā. Visu var nokārtot.”

Inguna Spuleniece

Ko dara skolu tehniskie darbinieki

Kādā vējinā un mitrā dienā Kuldīgas plāvās pie veikala *Maxima* satiktie ļaudis, kuri vāca atkritumus, nebūt nebija brīvprātīgie tīrības uzturētāji, bet gan Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) tehniskie darbinieki, kuri, pašu vārdiem runājot, esot pazemoti un izdzīti vākt svešus mēslus.

Tas *Kurzemnieku* mudināja pārinterēties, kā nodarbināti citu skolu tehniskie darbinieki.

„DOME IZDOMĀ, MUMS JĀDARA”

Tā saka KCV tehniskās darbinieces, kuras atsakās nosaukt savu vārdu. „Nevar nodrošināt ar darbu – jāiet vākt svešus mēslus! Vai nu jāiet piespiedu atvaļinājumā, vai

jāizņem ikgadējais, vai jāstaigā pa grāvmalām. Uzskatām, ka tā ir necieņa. Kā rīkoties? Mums par to nav jādoma – ir vadība, ir dome. Lai nāk laukā kopā ar mums!” viņas mudina.

Garderobiste Ira Reinfeldē gan nav tik kareivīgi noskaņota: „Ejam laukā, jo skolā vairs nav, ko darīt. Bardaks te, kur vācam, ir milzīgs. Pirmajā dienā seši cilvēki piebāzām sešus maisus, tad gājām tālāk. Mājās sēdēšana bija apnikusi – divas nedēļas dabūjām nosēdēt. Esmu mājās viena, un tas ir diezgan nomācoši.”

BEZ DARBA UN ALGAS NEATSTĀJ

„Tā ir teritorija, ko katru gadu Lielajā talkā kopj mūsu skolēni,”

skaidro KCV direktore Brigita Freija. „Ir variants, ka nav, ko darīt, bet tad nesanāk arī alga. Lai to saglabātu, visu laiku domājam, kā tehniskajiem darbiniekiem nodrošināt darbu, nelaižot viņus bezalgas atvaļinājumā. Cik varējām, tik tūrījām skolu, izdarīti pat tādi darbiņi, kas iepriekš bija atlikti, piemēram, iztīrīti visi krēsli zālē. Reizi nedēļā tiek uzslaucīti putekļi visā skolā.

Bet tad radās ideja, ka varam piedalīties arī pilsētas uzkopšanā. Jā, kādam nepatika, ka jāvāc tik piemēslota vieta, bet mūsu bērni to dara katru gadu. Vienojāmies gan ar skolas saimnieku, gan tehniskajiem, ka viņi to izdarīs. Arī tagad turpinām meklēt iespējas, un to dara visas skolas. Katru

nedēļu visus tehniskos sasauca, izstāstu, kāda ir situācija un varianti. Visu laiku viņi bija priecīgi par iespēju strādāt. Es arī esmu priecīga, ka nevienam darbiniekam nav dīkstāves, nav jāņem bezalgas atvaļinājums.”

IZGLĀBJ ĒST GATAVOŠANA

V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktors Mārtiņš Burke-Burkevics atzīst, ka apdomāta iespēja tehniskos darbiniekus sūtīt talkā *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* sakopt pilsētu. Bet pavāriem tagad ir darba pilnas rokas ar ēst vārīšanu, apkopējas palīdz ēdienu iepakot, dara arī citus sīkdarbus. Kāds vienmēr dežurē pie skolas durvīm, kāds

kopj apkārtni. Bezalgas atvaļinājumā nav palaists neviens. Kad mācību gads beigsies, būs jātīra telpas pēc remonta.

„Ja ēdināšanas nebūtu, arī mūsu tehniskajiem darbiniekiem iekšā nebūtu, ko darīt,” atzīst direktors. „Nezinu, vai tas ir pazemojums, ja cilvēki satīra pilsētu. Tā drīzāk ir izeja no situācijas. Krīzē ir tādi cilvēki, kuri labprāt kaut ko darītu, bet darba nav. Emocionāls saasinājums ir visiem, bet, ja paskatās mierīgu prātu, var jau saprast. Ja gadās pilsētā sakopt kādu patiesi netīru vietu, var rasties jautājums, kādēļ tie mēslojātāji ir tik nekrietni.”

Inguna Spuleniece

Uzlabo peldbaseinu

Cerībā, ka rudenī varēs peldēšanā rīkot oficiālas sacensības, Kuldīgas novada sporta skola laikā, kad baseins slēgts, to sagatavojusi sertificēšanai Latvijas mēroga sacīkstēm.

Tas svarīgi, lai rezultāti tiktu atzīti un sportisti varētu krāt reitinga punktus, saka skolas direktora vietnieks Ivo Solomahins. Bija pilnībā jāizslēdz ūdens, jāatslēdz ventilācija, jānoņem starta paliktņi. Baseina galos demontētas flīzes ar dekoratīvu parkari. Tā veidojusi tos trūkstošos centimetrus, kas iepriekš nav ļāvuši baseinu sertificēt. Noņemot flīzes, uzlikta jauna hidroizolācija ar specifiskiem materiāliem. „Esam sazinājušies ar Latvijas Peldēšanas federāciju un gaidām, kad brauks izmaiņas pieņemt un izsniegt sertifikātu,” skaidro I.Solomahins.

Arī dienesta viesnīcā Kalna ielā bijis remonts – pārkrāsotas sienas, griesti un durvis. Dīkstāves laikā tiek remontētas visas Kuldīgas sporta bāzes.

Sporta skola informē, ka tie peldbaseina abonementi, ko iedzīvotāji nepaguva izlietot, tiks pagarināti un būs izmantojami jaunajā sezonā.

Inguna Spuleniece

Psihologes padoms Skrundā

Kopš vakardienas skolēni un vecāki var izmantot Skrundas novada psihologes Līksmas Puķīnas atbalsta konsultācijas.

Var zvanīt pa tālr. 26179227 darbdienās no 10.00 līdz 16.00 un vienoties par laiku un konsultācijas veidu.

Krīzes laikā, kad izjaukts ierastais dzīves ritms un jāievēro dažādi ierobežojumi, daudzi izjūt spriedzi, trauksmi, dusmas, bēdas vai nomāktību. Lai izvairītos no krīzes sekām, uzklauššana un psihologa padoms ir vienas no efektīvākajām metodēm.

Alberts Dinters

Mežainē sākas militārās mācības

No 27. līdz 30. aprīlim Skrundas novada militārajā poligonā *Mežaine Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes bataljoniem no Liepājas, Kuldīgas, Ventpils, Dobeles un Jelgavas notiek kaujas spēju pārbaudes mācības.*

To mērķis ir uzturēt un uzlabot zemessargu un karavīru individuālās, kolektīvās un bataljonu štābu plānošanas spējas. Zemessargi kopā ar Valsts policijas pārstāvjiem trenēs sadarbību saslīmāšanas Covid-19 izplatības ierobežošanai, lai nepieciešamības gadījumā varētu organizēt patruļas ar kājām un ar transportu, uzturēt kārtību un drošību sabiedriskās vietās. Mācību laikā tiks ievērotas Slimību profilakses un kontroles centra instrukcijas. Zemessardze kopā ar policiju šādas mācības jau organizējusi Rīgā, Olainē, Jūrmalā, Salaspilī, Saulkrastos, Lielvārdē un Ogrē.

Alberts Dinters

Rudbāržu jauniešiem atkal jaunas telpas

Kamēr daudzviet valda klusums, Rudbāržu jauniešu centrs pārceļas uz pagasta pārvaldi.

Vecajās telpās Rudbāržu muižā jauniešu klubs, kā to savā vidū sauc dalībnieki, ievācās pirms gada. Nu tās jāatbrīvo, jo bijušajā O.Kalpaka pamatskolā pārskatāmā nākotnē iekārtosies Nacionālo bruņoto spēku kadetu skola. Kā stāsta centra vadītāja Inese Ozoliņa, piecu gadu

laikā šī ir jau piektā reize, kad notiek pārceļšanās. Lai arī jaunā mājvieta ir mazāka, vietas pietiks visam.

„Vieta mums atvēlēta pakalpojumu pārvaldes mājā. Visi zem viena jumta: pagasta vadība, kultūras nams, sociālā darbiniece,” stāsta I.Ozoliņa. „Mums ir telpas otrajā stāvā. Lielais ieguvums ir tāds, ka nu būs arī pašiem sava virtuve.”

Tā kā valstī ir ārkārtējā situācija, jauniešiem un bērniem izpaliek

palīdzība mantu pārvešanā, lai arī daudzi ar lielāko prieku nāktu talkā, jo pirms tam jauno telpu iekārtošana pārrunāta un izsapņota. Mantas pārceļot palīdz divas brīvprātīgās meitenes no biedrības *Ventas krasti*. Ja pie darba ķerties visi (ap 20 aktīvu dalībnieku), viss ritētu raitāk. Gan centra vadītāja, gan jaunieši cer darboties atsākt pēc iespējas ātrāk.

Alberta Dintera teksts un foto

Kuldīgas novadā atkal deg automašīna

Svētdien Kabiles pagastā degusi vieglā automašīna 8 m² platībā, vēsta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD).

Kā stāsta auto īpašnieks Guntis Tkačenko, ap četriem rītā nelaimi pamanījies viņa tēvs. Automašīnai degusi priekšējā labā puse. Pats meties to dzēst, bet liesmas jau bijušas pārāk lielas, un tās nodzēst spējuši tikai VUGD darbinieki. Kā klātienē pārliecinās *Kurzemnieks*, pāri palicis tikai vraks, un auto vairs nav atjaunojams.

„Pie mājas to novietoju iepriekšējā vakarā ap sešiem,” stāsta G.Tkačenko. „Man nav ne mazākās nojausmas, ja tas agrā rīta stundā varēja aizdegties, ja akumulators atrodas pavisam citā vietā.” Viņš par auto ir rūpējies, tehniskā apskate vienmēr izieta ar pirmo reizi. Tāpēc īpašnieks izvērza versiju, ka tā bijusi ļaunprātīga dedzināšana.

Kabiles pagasta pārvaldes vadītāja

No automašīnas Volkswagen Kabilē pāri palikuši sadeguši dzelži.

Elīna Ose par nodegušā spēkrata īpašnieku zina teikt tikai labāko. Arī viņai nav ne mazākās nojausmas, kas varētu būt vainojams, jo iepriekš šādi precedenti te nav

bijuši. Valsts policija ierosinājusi lietvedību, nu viss atkarīgs no izmeklēšanas rezultātiem.

Alberta Dintera teksts un foto

Izpaliek kopējā talka

Laikā, kad skolēni mācības apgūst attālināti un skolas slēgtas, tehniskie darbinieki nereti uzkopj apkaimi. Tieši to darīja Laidu pamatskolas darbinieki brīdī, kad pagasta centrā ieripoja *Kurzemnieka* auto.

„Kamēr telpās nav, ko darīt, jo visi iekšējie darbi ir apdarīti, mēs ķeramies klāt parka sakopšanai,” skaidro skolas saimniecības daļas vadītāja Zane Ferstere „Tiek novāktas sakritušās lapas un zari. Mums darbs turpinās, un ikdienā pat nejutām, ka pasaulē valda krīze. Mēs, tehniskie darbinieki, attālināti strādāt nevaram. Nākam uz darbu un darām to, kas jādara. Parasti lapu vākšanas talkas notikušas kopā ar skolēniem. Tās bija viena vai divas dienas, bet šogad izpalika, un darām paši. Priecājamies, ka nebija jāiet piespiedu dīkstāvē. Pašvaldības iestādē ir citādi nekā privātajā biznesā.”

Z.Ferstere turpina: „Ar attālinātajām mācībām mūsu pusē viss notiek labi. Uzdevumi tiek atsūti laikus, visi visu var paspēt. Sākotnēji bija tādi bērni, kuriem nebija viedierīces, bet ar skolas palīdzību viss sagādāts. Visvairāk izjūtam to, ka bērnu nav skolā.

Otrs ir tas, ka bibliotēkā grāmatas var tikai saņemt, bet ne nodot. Tās atved pēc pieteikšanas. Veikals strādā kā parasti. Ja kaut ko steidzami vajag, pagastā informāciju var saņemt. Tagad visi nomierinājušies, bet, kad izsludināja ārkārtējo situāciju, pirmās divas nedēļas satraukums bija. Ikdienā šeit nav tik daudz cilvēku, lai mēs varētu pārkāpt divu metru distanci.”

Laidu pamatskolas darbinieki saulaino laiku izmanto tam, lai uzkoptu parku.

Cilvēkiem gribas parunāties

Par pagasta neoficiālo ziņu centru kļuvis veikals, jo ik dienu to apmeklē gan Laidu, gan septiņus kilometrus attālo Raņķu iedzīvotāji.

Kā stāsta pārdevēja Daiga Neilande, cilvēkiem, kuri nāk vai brauc pēc pārtikas, veikala apmeklējums ir arī kā informācijas apmaiņa, jo daži klienti pāris minūtes izstāsta visu dzīvi. Arī veikalniece secina, ka sākotnējā spriedze ir mazinājusies. Pašā sākumā izpirkti visi roku dezinficēšanas līdzekļi. Šobrīd satraukumu radot ziņas, ka kaut kur novadā atklāti jauni inficēšanās gadījumi. Arī veikalā bijusi ieviesta pastiprināta dezinficēšana. D.Neilande uzskata, ka pagastā klīstošās baumas savā ziņā ir palīdzējušas, jo, tās saklausoties, cilvēki cītīgāk ievērojuši higiēnu un piesardzību. Vietējie ar sejas maskām

vai cimdium nav redzēti, bet šādu piesardzību ievērojuši iebraucēji: preču piegādātāji vai tie, kuri piestājuši pie bodes caurbraucot. Bet daži bijuši tik nekaunīgi, ka cimdus slaidi ielidinājuši krūmos aiz veikala. Tā to atstāt nevar – pārdevējai nācies uzmanīgi uzlaist un izmest, kā pienākas.

Veikalam klājoties labi, preces cenšoties sagādāt tā, lai pietiek visiem. Viņaspār, labums arī tāds, ka iedzīvotāji netiek uz Lietuvu, lai tur daudz preču sapirktos par zemām cenām, un tagad ienākumi paliek vietējos veikalos. Cilvēkiem parādījies ieradums pārtiku iepirkt visai nedēļai. Preču sortiments nav īpaši mainījies. Lai arī no valdības puses izskanējis, ka alkohola patēriņš valstī palielinājies, Laidos tas neesot jūtams.

Iedzīvotāji sākuši pārtiku iegādāties nedēļai, novērojusi veikala pārdevēja Daiga Neilande.

Iekārto, kamēr viesu nav

Ciemiņu uzņemšanas dīkstāve iestājusies arī viesu namā *Laidi*, bet klusuma periods tiek izmantots lietderīgi: tiek labiekārtota apkārtnē, lai, darbībai atsākoties, tā notiktu uz pilnu klapī.

Brīdī, kad *Kurzemnieks* iebrauc viesu nama sētā, tajā ir saimnieks Imants Segliņš. Jā, ciemiņu uzņemšana esot apstājusies – ateltas piecas rezervācijas. Bet tiek iekārtota teritorija, jo citkārt, kad pilns ar viesiem, to izdarīt grūtāk. Uzceltas vairākas nojumes, par kurām savulaik vēlmi izteikuši klienti, top volejbola laukums, uguns-kura vieta. „Vēl ir plāns uzbūvēt laipu uz saliņu dīķa vidū,” turpina I.Segliņš. „Ja būs interese, pieņemsim tikai ģimenes, kuru locekļiem atļauts uzturēties kopā. Domājam par telpu dezinfekciju, lai viss būtu kārtībā.”

Kā atzīst saimnieks, ja ārkārtējā situācija tiks paildzināta, ies grūti, bet jebkādi laiki ir pārdzīvojami. Tikai uz visu jāskatās pozitīvi.

Viesu namā *Laidi* klusajā periodā tiek labiekārtota apkārtnē.

Lieki apkārt nebraukā

„Galvenais ir nebraukt ciemos un piesargāties,” saka pagastā dzīvojošais Arnis Iesaliņš.

„Kā es saku, pie mums *kolhozā* īpašu izmaiņu nav,” tā sarunu ar *Kurzemnieku* aizsāk Laidu iedzīvotājs Arnis Iesaliņš, kuru sastopam centrā pie veikala.

Galvenais esot ievērot piesardzību un lieki apkārt nebraukāt. Braucieni uz pilsētu tiekot saplānots tā, lai mazāk jāapmeklē dažādi veikali, bez pavisam bez tā neiztikt. Iepriekš Lieldienās braukuši pie radiem vai arī uzņēmuši ciemiņus, bet šogad tas izpalicis. Saimniecībā darbs notiek, labi, ka esot neliels traktors. Žēl, ka sabiedriskā dzīve apstājusies, bet trakais laiks jāpārļaiž.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

GRĀMATU DIZAINĀ – kvalitāte un eksperimenti

Trīs Baltijas valstīs procesi grāmatu dizainā ir līdzīgi – tā ir virzība uz kvalitāti un jauninājumu meklējumi. Savukārt Somija un Zviedrija atšķiras, jo tur jau tradicionāli bijusi iespēja strādāt ar daudz labākiem materiāliem un poligrāfiskajām iespējām.

Tāds bija viens no secinājumiem diskusijā *Ko par saturu vēsta forma. Jaunākās tendences Baltijas valstu grāmatu dizainā*, kas notika Latvijas grāmatu izstādes konferencē. Saruna balstījās Baltijas valstu grāmatu mākslas konkursā, kas bija beidzies īsi pirms tam. Diskusijas dalībnieki: grafikas dizainers, pasniedzējs un izdevējs Indreks Sirkels (Igaunija), māksliniece, Viļņas Mākslas akadēmijas grafikas nodaļas pasniedzēja Jolanta Mikulskīte (Lietuva) un bērnu grāmatu autore Ruta Svaža (Latvija).

KĻŪST AUGSTVĒRTĪGĀKAS

Vidējais poligrāfijas līmenis Baltijas valstīs ir zemāks nekā ziemeļvalstīs, lai gan arī šeit ir atsevišķi īpaši augstvērtīgi izdevumi. Visi runātāji bija vienisprātis, ka pēdējos gados var nodrošināt ļoti augstu kvalitāti. Tādu piedāvā lielās ziemeļvalstu tipogrāfijas. Pēdējos piecos gados grāmatu dizains kļūst kvalitatīvāks, grāmatas – vērtīgākas. Dizaineri pievērš uzmanību ne tikai vākam, bet arī iekšpusei. Tendence ir drukāt uz labāka papīra. Savukārt Latvija pārējo vidū izceļas ar labām, krāsainām bērnu grāmatām. Tāds bija sarunas dalībnieku vērtējums.

Baltijas grāmatu dizaina konkursam izdevumus atlasa katras valsts žūrija, kurā mākslas vēsturnieki, izdevēji un dizaineri vērtē izdevniecību piedāvājumu no trīs gados tapušā. Igaunijā grāmatas var pieteikt paši mākslinieki, var pieteikties arī mākslas augstskolu studenti.

KAS IR SKAISTA GRĀMATA?

Priekšstatī par to mainās. Agrāk par tādu uzskatīja grāmatu cietos vākos, zelta maliņām un greznā iesējumā. Tagad novērojama daudzveidība. Tā kā dzīvojam attēliem pārpildītā vidē, arī grāmatai jāklūst interesantāka. Pašlaik tai jābūt ļoti skaistai, lai lasītājs to paņemtu. Aizvien vairāk ir eksperimentālu izdevumu, par kuriem notiek diskusijas, piemēram, par brošēto iesējumu. Izskanēja pārmetumi bibliotēkām, ka tādu tās nevēlas iepirkt. Un velti izdevēji pūloties pārliecināt, ka mūsdienās brošētie izdevumi ir labi un neizjuks.

Viena tendence – grāmatai jābūt atšķirīgai no digitālās versijas. Piemēram, Igaunijā 360 eksemplāros izdota grāmata, kurā bija 28 metri karšu. Digitālajā versijā tik liels vizuālais materiāls nav iespējams. Attēli, kartes un pielikumi – tas viss grāmatu ierastajā papīra formā atšķir no digitālās.

MAZĀS IZDEVNIECĪBAS VEICINA DAUDZVEIDĪBU

Igaunijā atgriežas mazā izdevējdarbība. Daļa autoru paši izdod savas grāmatas, un tas rada daudzveidību. Lai gan izdevēju pasaule ir pārpildīta, arī auditorijas ir dažādas. Katrs var atrast savu lasītāju. Vizuālajā tēlā jābūt spēcīgai mijiedarbībai starp saturu un formu. Tāpēc drosmīgākie eksperimenti notiek dzejas krājumos. Diskusijā tika uzsvērts, ka arī tā ir Latvijas īpatnība – skaisti noformētas dzejas grāmatas. Lietuvā viens no eksperimentiem ir grāmata uz tumša papīra, bet tas netraucē uztvert saturu, jo tas ir fotoalbums.

SVARĪGI, LAI ĒRTI LASĪT

Nav labi, ja mākslinieka eksperiments kļuvis par pašmērķi un grāmata tāpēc nav ērti lasāma, jo lasīšana ir svarīgākais, kāpēc tā tiek drukāta. Jāpaliek robežai starp funkcionālu priekšmetu un mākslas darbu. Par lasāmību jādomā arī bērnu literatūras izdevējiem. Piemēram, Zviedrijā izdota grāmata, kurā teksts ir rokrakstā. To lasīt

Latvija kaimiņvalstu vidū izceļas ar labām, krāsainām bērnu grāmatām.

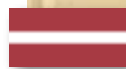
BALTIJAS GRĀMATU MĀKSLAS KONKURSA UZVARĒTĀJI

Lietuva. Jons un Ādolfis Meki, *Givenimo lai(š)kai*. (Tulkojumā – vārdu spēle: Dzīves laiki un Dzīves vēstules.) Mākslinieks Ķēstutis Pikūns.

Igaunija. Karls Kabanovs, *Minu trūkikoda (Mana tipogrāfija)*. Mākslinieks Tarvo Pūseps.

Latvija. Ievas Astahovskas veidotais darbs Valdis Āboliņš. *Avangards, meilārts, jaunais kreisums un kultūras sakari aukstā kara laikā*. Mākslinieks Aleksejs Muraško.

nav vienkārši. Šis teksta veids saglabāts arī tulkojumos. Nu jau vairākus gadus populāras ir grāmatas kā mākslas objekti – bez satura, bez vārdiem. Sižetu ar attēliem veido ilustrators. Somijā un Zviedrijā tas ir ļoti populāri, tomēr Baltijas valstu iezīme – lasītāji vēlas redzēt tekstu.

Brīva iespēja eksperimentiem ir zinātniskajā un bērnu literatūrā. Cik tālu eksperimentos mākslinieks var iet? Jāpatur prātā satura un formas attiecības, kā arī grāmatas lasāmība un lietojamība. Jau no vāka vajadzētu saprast, kas tas par izdevumu, taču uz dzeju tas attiecas mazāk.

Lauku darbi notiek, cilvēki uzmanās

Kā rit dzīve Gudeniekos un kā laukos tā mainījusies slimības Covid-19 ietekmē, jautājām pagasta centrā sastaptajiem cilvēkiem.

„Esmu ļoti piesardzīga”

„Tikko cilvēki uzzināja, ka tāda nelaime plosās, trīs dienas veikalā bija klusums. Nenāca vispār. Tagad nāk un reaģē ļoti dažādi, bet es esmu piesardzīga. Man ir bail saslimt, jo tas nav joks,” uzskata Bērziņu veikala īpašniece Dace Bērziņa.

Zemnieku saimniecības Bērziņi veikala saimniece Dace Bērziņa pret visiem drošības noteikumiem, kas mazina iespēju inficēties ar vīrusu, izturoties nopietni.

Pie durvīm uzraksts pircējiem atgādina, ka jāievēro piesardzība un ienākt iepirkties drīkst tikai pa vienam. Iekšpusē pie dezinfekcijas līdzekļa rokām atgādināts to izmantot, letei pa vidu – plastikāta plāksne, lai norobežotu pārdevēju no pircēja. Dezinfekcijas līdzeklis sākumā nolikts ārpus veikala, bet tas beidzies ātrāk, nekā varētu iztērēt ienākušie. Acīmredzot spirtotais šķidrums ieinteresējis ne tikai veikala apmeklētājus vien, tādēļ tas ielikts telpās. Vairums to izmantojot bez mudināšanas, bet citiem nākoties atgādināt, ka piesardzība tagad ļoti svarīga, jo nevar zināt, kas uz rokām palicis pēc pieskaršanās rokturim.

„Man ir arī sejas aizsegs. Mans dēls Kaspars Urbāns, kurš dzīvo Valmierā, tādus taīsa. Nodarbojas ar labdarību – dod cilvē-

kiem pa velti. Man kā mammai, protams, iedeva pirmajai,” stāsta Dace.

„Dēlam ir firma *Echo Tech*, kas sadarbojas ar partneriem Čehijā. Viņiem ir 3D printeris, ar kuru parastā situācijā taīsa čipus, ko sportisti piestiprina pie apģērba un no kuriem tiek nolasīti dažādi parametri. Arī policijai taīsa ātruma nolasītājus. Kad notika šī nelaime, nolēma, ka galvenais ir aizsargāt cilvēkus. Pieaicināja draugus, nu taīsa aizsargus. Valmieras slimnīcā dakteriem, pašvaldības darbiniekiem, ir uztaīstījis tādus.

Man ir draugi Itālijā. Viņi stāstīja, ka puisis no ģimenes saslimis. Tagad jau ir vesels, bet tie nav nekādi joki. Draugi rakstīja: „Lūdziet par mums!” Mums pansionātā arī ir saslimis cilvēks. Esmu ļoti piesardzīga: ar hloru mazgāju telpu, visas virsmas – ar dezinfekcijas līdzekļiem. Priekšā letei ir aizsargstikls.”

Aprūpes centrs apmeklētājiem slēgts

Aprūpes nama iemītnieki svaigā gaisā var pastaigāties, bet ciemiņiem te ierasties aizliegts – ir karantīna.

Uzraksts pie valsts sociālās aprūpes centra Kurzeme Gudenieku filiāles vārtiem vēsta, ka ārkārtējās situācijas laikā ieeja ir liegta.

Teritorijā pastaigājas šeit dzīvojošie, pie vārtiem stāvošais darbinieks no attāluma

stāsta, ka pandēmijas laikā tiktot ievērota ļoti liela piesardzība. Tā kā šeit esot konstatēta saslimšana ar Covid-19, tiktot gaidīti mediķi, kuri ņems analīzes darbiniekiem un klientiem.

Fiziski strādāt maskā ir grūti

Rolands Mazais dzīvo Kuldīgā, ir šoferis-ekspeditors, piegādā preces veikaliem Liepājas un Kuldīgas novadā.

Piebraucis pie veikala Gudeniekos, viņš stāsta, ka visu dienu fizisku darbu strādāt ar cimdiem un maskā esot grūti. „Svīst, cimdi plīst. Bet neko nevar darīt. Sajūta tāda, ka visu dienu esi kā perēklī, kur no visiem un visa jāuzmanās,” saka Rolands. „Brīžiem tiešām tā liekas, brīžiem atkal – ka viss pārspīlēts. Visi mani kolēģi saka: pastrādāt ir grūti, bet jāpacieš.”

„Braukājot pa tik daudzām vietām, liekas, ka mazajos veikalos piesardzība ir lielāka. Visur dezinfekcijas līdzekļi, tirdzniecības telpā smaržo kā slimnīcā,” stāsta preču piegādātājs Rolands Mazais.

Iekārtojas jaunajā dzīvesvietā

Jaunajā mājoklī Pilādžos, uz kuru pārcēlusies no Ludzeniekiem, Ārija Kārklīņa jūtas ļoti labi.

Āriju Kārklīņu sastopam, kad viņa iznāk no daudzdzīvokļu nama *Pilādži*. Uz māju, kuras vienā dzīvoklī ierīkots veikals, esot pārcēlusies tikai pirms mēneša.

„Iepriekš dzīvoju daudzdzīvokļu mājā Ludzeniekos, kas ir pāris kilometru tālāk. Jaunajā dzīvesvietā man ļoti patīk: tikko izremontēts, skaista plīts, krāsns. Vienīgi mazliet skumīgi, ka ir tāds saspringts laiks, kurā jāsarģājas no vīrusa. Pie manis nevar atbraukt abas manas labās paziņas no Kuldīgas. Arī pati nevaru braukt ciemos. Bibliotēkā nevaru iet un pati izvēlēties, ko palasīt. Palūdzu, un prasīto izliek ārpusē. Bet vispār man šeit ļoti patīk. Ludzeniekos piebrauca klāt autoveikals, bet te veikals ir pastāvīgi. Pa logu redzēju, ka atveda kāpostņus, – iešu nopirkt. Tad ienesīšu malciņu, iekurināšu un atkal tikai pa dzīvokli. Ir jau, ko darīt. Kā jau pie pārcelšanās vēl jāiekārtojas.”

Sēja tuvojas beigām

Lauksaimniecības uzņēmumā Artis JP pandēmiju īpaši neizjūt – ir sējas laiks.

Uzņēmumā Artis JP, kas nodarbojas ar graudkopību, darbs ritot pilnā sparā.

Prokūrists Guntars Zemītis stāsta, ka pandēmiju izjūt vien tik daudz, ka mēdz aizkavēties izejvielu vai tehnikas rezerves daļu piegāde. „Loģistikas ziņā, jā, bet citādi nejūt. Graudu cenas vienu brīdi bija mazliet kritušas, bet patīkami, ka kritusies arī degvielas cena. Loģiski, ka

ikdienišķās situācijās esam piesardzīgāki, arī darbinieki ir pabrīdināti, lai domā, ko dara brīvajā laikā, un neapdraud veselību. Mums jāreķinās, ka saslimšanas gadījumā tas var atstāt iespaidu arī uz uzņēmumu. Zemniekam jāsej pavasarī – nevar to darīt vēlāk. Nevaram atļauties dīkstāvi, citādi rudenī nebūs, ko novākt. Strādājam, un var teikt, ka sēja jau iet uz otru pusi.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Cenšas viens otru uzmundrināt

Kā ārkārtējās situācijas laikā mainījusies skolotāju ikdiena un kādi ir secinājumi pēc mēneša attālinātajām mācībām, stāsta Kuldīgas 2. vidusskolas skolotāja BAIBA MATEVIČA un Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) skolotāja KRISTA DĒVITA.

STRĀDĀ NO SIRDS, TAČU VIEGLI NAV

„Domāju, ka visiem skolotājiem slodze ir lielāka, jo jādara vairāk, īpaši tiem, kuriem jāmāca lielāks skaits. Bet visa pamatā ir skolēnu, vecāku un pedagogu sadarbība,” saka Kuldīgas 2. vidusskolas 7.b klases audzinātāja, latviešu valodas un literatūras skolotāja Baiba Mateviča.

MĀCĀS VISI

„Mana diena sākas diezgan agri – ap pusastoņiem. Interesējos, kā skolēniem veicas citos mācību priekšmetos. Pārbaudu visus mācību materiālus, vai tos var atvērt; ja nevar, domāju, ko darīt. Tiešām varu teikt, ka, izmantojot jaunās tehnoloģijas, esam daudz apguvuši,” atzīst skolotāja.

Viņas klasē esot arī tādi audzēkņi, kuriem ir uzvedības, valodas un mācību traucējumi. „Sadarbība ar bērniem un vecākiem ir ļoti laba. Katru darbdienu rītu vecāki atsūta ziņu ar pulksteņa laiku, cikos bērns sāks darboties.” Vecāki spējot nodrošināt, lai skolēns konkrētajā dienā un laikā ir pie datora: „Līdz šim nav bijis tā, ka kāds nevarētu stundai pieslēgties. Es izmantoju platformu Zoom. Šai klasei virtuālās stundas notiek arī vēsturē un matemātikā. Vecāki paši lūdz, lai bērniem vairāk izmanto Zoom, jo tad skolotājs var izskaidrot vielu. Sākumā bija jāiemācās, kā pieslēgties, un to apguva ne tikai skolēni, bet arī vecāki. Ļoti gribu

„Skolotāja darbs nekad nav bijis tāds – aizver durvis un aizmirst! Bet galvenais ir smaids, bez tā neveiksies,” saka Kuldīgas 2. vidusskolas skolotāja Baiba Mateviča.

pateikt paldies manam skolēnam Marekam Lukaševicam, kurš gan man, gan klasesbiedriem mācīja, kā interneta platformām pieslēgties.”

STRĀDĀ TIEŠSAISTĒ

Par to, kā norit latviešu valodas mācības, skolotāja stāsta: „Pieslēdzamies Zoom, visi skolēni mani redz un dzird. Viņi atver mājaslapu *Uzdevumi.lv* un izpilda testu vai

skatās grāmatā. Tad kopā varam izpildīt, bet, ja kaut kas nav saprotams, uzreiz varu palīdzēt, izskaidrot. Es tiešām ar saviem skolēniem lepojos, jo mums veicas ļoti labi. Man ar šo klasi attiecības veidojušas trīs gadus, un tagad to novērtēju. Liels gandarījums. Protams, zinu arī tādus gadījumus, kad ne vecākus, ne skolēnus nekas neinteresē, bet tie ir izņēmumi.

Visi skolēni saka, ka tagad jādara

ļoti daudz – tas, ko viņi apgūtu klasē, un vēl mājadarbi. Īpaši grūti ir mazākajiem. Tāpēc ļoti palīdz virtuālās stundas, kurās visu izskaidro skolotājs un vecākiem nav jāsež klāt un jāpalīdz, ja skolēns kaut ko nesaprot. Arī kolēģiem iesaku izmantot Zoom.

Sākumā redzēju, ka pie uzdevumu izpildes bieži bijuši klāt vecāki, bet tagad skolēni kļuvuši patstāvīgāki.” Katru piektdienas vakaru viņi jau zinot, kas jādara nākamajā nedēļā.

ROKA JĀTUR UZ PULSA

„Tiem, kuri māca tikai priekšmetus, darbs lielākoties beidzas pēcpusdienā, bet klases audzinātājiem – diezgan vēlu vakarā. Visu laiku jātur roka uz pulsa. Ja gribi, lai skolēni tiek galā, tad jāuzrunā, jāpamudina un jābūt ļoti labai sadarbībai ar citu priekšmetu skolotājiem,” uzskata B.Mateviča. „Mums gatavošanās aizņem daudz vairāk laika. Jāmeklē e-grāmatas, jāizdomā uzdevumi, lai skolēniem interesanti, jo tad viņi ir motivēti strādāt. Veidojam arī starppriekšmetu stundas, piemēram, skatījāmies filmu *Nāves ēnā*, tai bija angļu valodas subtitri, un uzdevumu bija sagatavojusi arī angļu valodas skolotāja.”

Vēl Baiba uzskata, ka skolēniem pietrūkst logopēda un psihologa atbalsta: „Var jau sazvanīties, bet nav tiešās saskarsmes, un tā ir ļoti svarīga.”

BAIBA MATEVIČA:

„Sākumā pēc tā, kā darbi izpildīti, redzēju, ka vecāki bieži bijuši klāt, bet tagad skolēni kļuvuši patstāvīgāki.”

SKOLOTĀJA DARBU NOVĒRTĒ

„Vecāki tagad mūsu darbu novērtē. Arī viņiem nav viegli, īpaši tad, ja mājās ir trīs dažāda vecuma skolēni. Daudzi to ir pieņēmuši, tomēr ļoti gaida, kad šī situācija beigsies. Neteikšu, ka man ir pārpūle, jo daru no sirds un ar prieku. Tomēr ir grūtāk. Klasē varēju novadīt stundu un pie katra bērna pieiet. Tagad ļoti daudz laika jāpavada pie datora, un tas var iespaidot redzi. Lielākie ieguvumi ir jaunas prasmes IT jomā, jo pirms tam ar interneta platformām nestrādāju.

Ar kolēģiem un administrāciju sazināties vatsapa grupās, un, ja vajag, atbalsts uzreiz tiek sniegts. Tas šajā laikā ir ļoti svarīgi. Pirms tam necerēju, ka būs tik laba atsauce no kolēģiem un vecākiem,” priecājas B.Mateviča.

DARBDIENA BEIDZAS VĒLU

Kuldīgas Centra vidusskolas skolotāja Krista Dēvita atzīst: „Saskarsme ar skolēniem ir neatsverama, un tagad to ļoti novērtēju, jo pašlaik tās pietrūkst.”

„Šis ir pārbaudes laiks mums visiem, un skolotāji cenšas, cik vien var,” saka KCV latviešu valodas un literatūras skolotāja Krista Dēvita.

„Es mācu divām piektajām un divām sestajām klasēm. Man ar vecākiem iznāk sazināties mazāk nekā klašu audzinātājiem. Dienas režīms ir mainījies: rīta cēliens ir tāds pats, toties vakars – daudz garāks. Pirmās divas nedēļas jutu, ka bērniem ir grūti, jo ziņas saņēmu pat desmitos vakarā. Tagad ir nedaudz vieglāk un darbu varu beigt ap sešiem vakarā. Tad iznāk laiks, ko veltīt arī savai ģimenei.”

PAŠI DALĀS PIEREDZĒ

Krista stāsta: „Šis ir tāds pārmaiņu laiks, kuram nebijām gatavi. Mēs, skolotāji, regulāri sazināties

un dalāmies pieredzē. Lielākoties izmantoju uzdevumus no vietnēm *Soma.lv* un *Uzdevumi.lv*. Vēl var izmantot videokonferences. Man patīk materiālus veidot dažādos formātos. Uzdevumi ir atšķirīgi – lai tie būtu radoši un nebūtu jāsež tikai pie mācību grāmatas. Visi mēģina uzdot samērīgi daudz, lai bērni neizdeg. Kad skolēns atsūta izpildīto darbu, katram atbildu, kas ir izdevies, kas nav. Es mudīnu jautāt un vienmēr aizsūtu uzmundrināt skolotāju.”

Par lielākajiem ieguvumiem K.Dēvita saka: „Pētām interneta resursus – kādas platformas vēl izmantot, lai stundas veidotu interesantas. Arī tehnoloģijas būs apguvuši labāk. Domāju, ka bērni

KRISTA DĒVITA:
„Jebkura došanās pie dabas dod atelpu, un tad esmu gatava strādāt tālāk.”

kļūs patstāvīgāki, jo viņi ir spiesti lasīt un meklēt atbildes.”

SASKARSME, KUSTĪBAS UN DABA

Krista atzīstas: „Arī skolotāji nogurst, un arī šajā laikā jārod

prieks. Nebūt nepriecājamies, ka tāda situācija radusies. Gribētos skolēnus satikt un aprunāties aci pret aci. Dators ir dators – varam uzrakstīt, bet vai tas otrs sapratīs, kā esmu domājusi? Katrs jau interpretē citādi.

Nenoliegšu, ka brīžiem pārslodzi jūtu. Tad ar ģimeni mēģinām no darbiem izrauties un iet dabā. Vēl man noder dārza darbi. Šķiet, ka palīdz viss, kas nodarbina fiziski. Ģimenē esam iecienījuši veloizbraucienus. Jebkura došanās pie dabas, ievērojot piesardzību, dod atelpu, un tad esmu gatava strādāt tālāk.”

Lāsma Reimane,
Baibas Matevičas un
Kristas Dēvitas arhīva foto

#navjaugrūti

Uzplaukumu sabiedrībā pašlaik piedzīvo izaicinājums-iniciatīva, kas sociālajos tīklos atrodama ar tēmturi #navjaugrūti. Ej dabā un iznes to, ko atstājuši citi! Sakop dabu! Ar ko jāreķinās, kas jāņem līdzi un ko ar salasītajiem atkritumiem darīt, padomos dalās kustības aktivists, rīdzinieks MĀRTIŅŠ MUIŽNIEKS.

CIMDI UN VĒLREIZ CIMDI!

„Pirmais, par ko jādomā, jo sevišķi šajā laikā, ir pašu drošība,” uzsver M. Muižnieks. „Esmu redzējis, kā cilvēki pieļauj lielu kļūdu, sakot bērniem, lai atkritumus lasa ar plikām rokām. Neviens nekad nevar zināt, kas uz tiem ir. Cimdi un vēlreiz cimdi! Nevajag riskēt. Nav jau grūti pašai paņemt tos līdzi.”

NOTEIKTI JĀPAZIŅO

„Nākamais, kas jāliek aiz auss, ir tas, kur likt salasītos atkritumus. Ja salasīts iepirkumu maisiņš, tad vislabāk to ielikt auto, ja ar tādu esat atbraucis, un aizvest uz mājām, iemest savā atkritumu urnā. Ja auto bagāžnieks ar atkritumu maisiem krājas pilns līdz ūkai, tad tos vajadzētu salikt tur, kur var piebraukt pašvaldības atkritumu savācēji. Ar kādu navigācijas lietotni fiksējiet koordinātes, piezvaniet uz pašvaldību un tās nosauciet! Kā rāda mana pieredze, pašvaldības ir ļoti pretimnākošas. Es tām uzrakstu sociālajos tīklos, norādu koordinātes un paprasu atgriezenisko saiti – ir vai nav savāktais aizvests. Lai nav tā, ka pats esi vainīgs. Bet nav vērts pašvaldības traucēt par vienu vai diviem iepirkumu maisiņiem. Ja tie ir pāris 150–200 litru maisi, tā jau ir cita lieta.

Es zinu, ka ir tādi cilvēki, kuri atkritumus vāc un nevienam neziņo. Tā darīt nevajadzētu, jo, ja no vienas vietas tie būs aizvākti, tie paliks tur, kur vācējs tos atstās. Papildus ir risks, ka maisus saplēsīs meža zvēri un saturs atkal nonāks dabā. Nevajadzētu pa kluso, nevienam neziņojot, lielos apmēros sakraut pie sabiedriskā transporta pieturas vai pirmajā lielajā konteinerā. Tad var rasties pārpratums ar apsaimniekotājiem, kuri jūs var uzskatīt par ļaunprātīgu piemēslotāju, un tas var nonākt pat līdz administratīvajai lietvedībai.”

TUR, KUR CITĀDI NEDARĪS

M. Muižnieks uzskata, ka Lielās talkas rīkotājiem šī kustība darbu neatņems, jo to rīko vienu dienu, bet daba jāuztur tīra arī citās dienās. Regulāri. „Tagad, kad tuvojas talka, katrs var pieteikties pie organizatoriem, saņemt maisus un saskaņot vietas, uz kurām brauks talkas darbinieki. Bet ir tādi cilvēki, kuri šīs kustības jēgu pārprot. Tas nav aicinājums sakopt mājas priekšu vai tādu vietu, kur tas jādara sētniekiem. Tas ir aicinājums sakopt tās dabas ta-

Kustības #navjaugrūti aktivists, rīdzinieks Mārtiņš Muižnieks.

Mārtiņš no dažādām vietām dabā iznesis ne vienu vien maisu ar atkritumiem.

„Ja atkritumi salasīti iepirkumu maisiņā, vislabāk aizvest mājās, iemest savā urnā. Ja auto bagāžnieks pilns, vajadzētu ziņot pašvaldībai un salikt tur, kur var piebraukt savācēji.”

Kustībai katru dienu klāt nāk jauni atbalstītāji. Arī Emīls un Emīlija Anna Ozerinski.

Pat skrienot var savākt atkritumus. Elvita Elksne.

Pēdējā mēneša laikā kustības sekotāju skaits pieaudzis par pāris simtiem.

„Vides valsts dienesta mobilajā lietotnē „Vides SOS” šogad saņemts rekordliels skaits ziņojumu par vides piesārņojumu.”

kas, upju malas, mežu nostūrus, kur neviens speciāli nebrauks vicināties ar slotu.”

KULDĪGĀ SOLA ATKRITUMUS SAVĀKT

Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem (KKP) Kurzemnieks jautāja: ja mūsu pusē aktivisti savāks atkritumus, vai uzņēmums tos savāks? Un kā atrašanās vietu pieteikt? Kā skaidro KKP pārstāve Anita Zvingule, informāciju var nodot atkritumu apsaimniekošanas dispečeram pa tālr. 63322380 vai pašvaldības vides speciālistei Dacei Jansonei pa tālr.

27025423. Tieši viņai šobrīd var pieteikties Lielās talkas maisiem, bet prātā jāpatur, ka bezmaksas maisi un to savākšana tiek nodrošināta tikai tad, ja sakopjat valsts vai pašvaldības koplietošanas teritoriju. Ja talku rīkosiet privātajā īpašumā, par maisiem un aizvešanu jāgādā pašiem.

KLAUDZINA PIE PAŠVALDĪBU DURVĪM

Bažas par atkritumu pieaugumu dabā paudis Valsts vides dienests (VVD), jo cilvēki ievēro ārkārtējās situācijas ierobežojumus un arvien vairāk laika pavada laukā,

bet vide piegrūzta krietni vairāk. To apliecina fakts, ka VVD mobilajā lietotnē *Vides SOS* šogad saņemts rekordliels skaits ziņojumu. Salīdzinot ar pērnā gadu, to jau ir trīs reizes vairāk. 28% pieteikumu nosūtīti pašvaldībām, 28% – Rīgas mežiem, 26% – Latvijas Valsts mežiem, 18% – Dabas aizsardzības pārvaldei.

VVD secina, ka tie ir galvenokārt mājsaimniecību atkritumi, kā arī tādi, kas radušies mazo uzņēmumu darbībā, piemēram, riepas no autoservisiem. Dienests aicina pašvaldības aktīvi cīnīties ar cēloņiem. Tā kā vidē visbie-

žāk nonāk atkritumi no tādām mājām, kam līgumu nav vai arī tie neatbilst faktiskajam daudzumam, pašvaldībām tas jāuzrauga stingrāk. Tām ir pienākums gādāt par savas teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tai skaitā kontrolēt atkritumu savākšanu. Vienlaikus VVD atgādina, ka par to, lai kāda vieta netiek piegrūzta, primāri ir atbildīgs zemes īpašnieks.

**Alberts Dinters
Mārtiņa Muižnieka,
Elvitas Elksnes, Emīla un
Emīlijas Annas Ozerinsku
arhīva foto**

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

175. kārta

1970. gadā šajā valstī nodibināts pirmais nacionālais parks, kas 1997. gadā paplašināts līdz 243 km². Milzīgās teritorijas dēļ meža nacionālais parks kopā ar citu nacionālo parku austrumos veido kontinentā lielāko nesadalīto aizsargājamo meža apgabalu. Meža nacionālā parka filozofija ir ļaut dabai attīstīties brīvi un netraucēti saskaņā ar tās mūžsenajiem likumiem. Apmeklētāji aicināti novērtēt skaistumu – ir izveidoti labi iezīmēti gājēju celiņi (300 km garumā), apļveida celiņi (gandrīz 200 km) un slēpošanas trases (80 km). 95% teritorijas ir klāta mežiem, ir arī purvi, kristāldzidri kalnu avoti un ezers. Skarbs, kontinentālais klimats ar ilgu, sniegotu ziemu un liela augstuma atšķirība (600–1453 m) nodrošina ideālus apstākļus vietējām dzīvnieku sugām. Kā sauc šo parku, un kur tas atrodas?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Atbildi gaidām līdz **29. aprīļa 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

174. kārtas atbilde: Bagana, Mjanma.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Rasma Stepe, Ingars Neimanis, Vineta Kondraņicka, Gunta Folkmane, Vilnis Bēniņš, Velta Višņevska, Daina Brūkle, Daina Gerente, Inese Midrijāne, Aija Usne, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

18. jautājums

Kā sauc šo piemiņas vietu? Kur tā atrodas?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **29. aprīļa 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv. Ik ceturksni būs balviņa no Kuldīgas novada muzeja.

17. jautājuma atbilde: Rudbāržu pamatskola.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

DABA

Vai pazīsti šo dzīvnieku?

17. kārta

Tas apdzīvo džungļus un mežus Dienvidamerikā, Centrālamerikā un Āzijas dienvidaustrumos. Tas ir liels, smags, līdzīgs cūkai. Tā tuvākie radinieki ir degunradži un zirgi. Visiem mazuliem ir strīpains vai plankumains apspalvojums, kas palīdz slēpties no plēsējiem. Tam ir ļoti kustīgs snukis, kas spēj kustēties visos virzienos un satvert augus. Slikto redzi kompensē ļoti laba dzirde un oža. Lai gan pamatā tas dzīvo sausos mežos, galvenokārt uzturas upju tuvumā. Savvaļā barojas ar augļiem, ogām, lapām, krūmu un koku dzinumiem. Ja vajag, var diezgan ātri skriet, meklējot glābiņu biezos krūmos vai ūdenī. Pastāv arī uzskats, ka tas attīstījies no primitīvā zirga *Hyracotherium*. 27. aprīlī visā pasaulē tiek svinēta šī dzīvnieka diena, lai pievērstu uzmanību izzušanas riskam. Kas tas ir?

Atbildes līdz **29. aprīļa 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

16. kārtas atbilde: ķiploks.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Guntars Pirtnieks, Anda Pirtniece, Rasma Stepe, Gunta Folkmane, Guntis Obodņikovs, Aija Usne, Daina Brūkle, Indra Grandava, Daina Gerente, Velta Višņevska, Annemarija Gulbe, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

JOKI

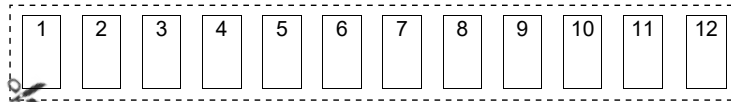
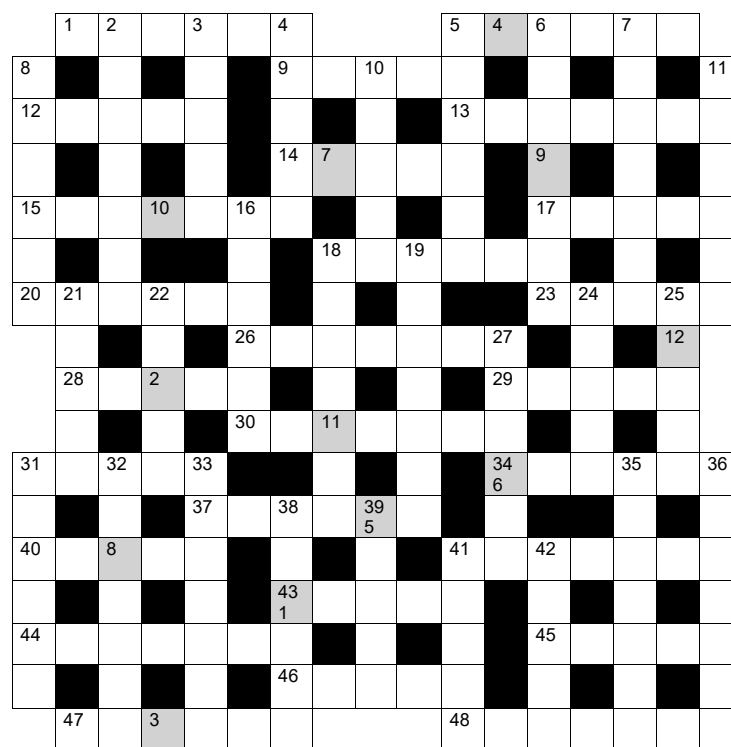
Vīrietis nav kakuss, viņam ir jādzēr.

Vēstuļu lappuse dārzkopības žurnālā:

- Esmu kaislīgs dārznieks, taču nekādi nevar atšķirt savu iesēto augu pirmos asnus no nezālēm. Vai jūs varētu kaut ko ieteikt?
- Izraujiet visu ārā! Tās, kas augs pēc tam, būs nezāles.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribane.

Risinājumu gaidām līdz **29. aprīlim**.

Horizontāli

1. Mācību iestāde. 5. Latviešu grāmatizdevējs (1873–1936). 9. Putnu mītnē šķērskoks, uz kura putni nakšņo. 12. Kalnu masīvs rietumu Karpatos. 13. Raksturot, parādīt (ko) citādi, nekā tas ir īstenībā. 14. Norvēģu gleznotājs (1863–1944), gleznas *Kliedziens* autors. 15. Dzejnieku kopums, sadraudzība. 17. Konditorejas izstrādājums. 18. Varš. 20. Lielupes kreisā pieteka. 23. Žogi. 26. Taisnstūrveida formas medaļu mākslas darbs. 28. Slāpekļūdeņražskābes sāļi. 29. Gāztes. 30. Apstrādāti ar smiti. 31. Plāni portfeļi bez roktura. 34. Tases bez osiņas tējas dzeršanai Vidusāzijā. 37. Mērvienības daļas atzīme. 40. Aušanas stāvu piederumi. 41. Tādi, kuros grimst, stieg. 43. Neliels, brūns plēsēju kārtas dzīvnieks ar slaidu, vijīgu ķermeni. 44. Tāda, kas seko iepriekšējam, norisinās regulāri, pēc noteikta laikposma. 45. Pārplūstoša, mitra pļava. 46. Sainis. 47. Slānis. 48. Sakaut pretinieku (sar.).

Vertikāli

2. Vienmasta jahtu tips. 3. Suņu šķirne. 4. Antonīms vārdam *vesels*. 5. Angļu rakstnieka Ā. Dž. Kronina (1896–1981) romāns *Ziemeļu ...* 6. Kaučukaugu sula. 7. Izpētīt, izskatīt. 8. Riņķveida detaļas, ko apvelk parasti no dēlīšiem gatavotiem koka traukiem. 10. Daudzgadīgs lakstaugš ar bumbuļveida sakni un lieliem, spilgtiem, simetriskiem ziediem. 11. Prozas darbs. 16. Mēbele. 18. Antīkie literatūras un mākslas darbi. 19. Tāda, kas ir apstrādāta ar statisku spiedienu. 21. Jupitera pavadoņi. 22. Laikraksts. 24. Filozofiska zinātne par morāli un ticību. 25. Aizdusa. 27. Apgādāt ar nepieciešamo vai sagādāto priekšmetu, ierīču kopumu (piem., ekspedīcijai). 31. Baltkrievijas galvaspilsēta. 32. Apnicīgi, pamācoši runāt (sar.). 33. Principu kopums (kāda zinātnē, tās nozarē). 35. Sekli līči, ko no jūras atdala sēkli vai koraļļu rifi. 36. Dobradžu dzimtas stepju un pustuksnešu dzīvnieki ar garu snuki. 38. Mongoļu un burjatu lamaistu klosteris. 39. Tāds, kas vēl otram ko sliktu. 41. Iejūga piederums. 42. Kokā uzvelkams bišu strops.

Pareizā atbilde: APOKALIPTIKA.

Atbildes

Horizontāli 7. Karma. 8. Laskers. 10. Liepa. 13. Ametists. 14. Eiforija. 15. Traps. 16. Mets. 17. Alga. 19. Atlētes. 24. Defilēt. 26. Taksons. 28. Emisija. 29. Erbijs. 30. Galete. 31. Tonnāža. 32. Proteže. 34. Rostras. 36. Tasmans. 40. Āvas. 42. Siet. 44. Gneti. 46. Matrices. 47. Regtains. 48. Aknas. 49. Ekosēze. 50. Agija.

Vertikāli 1. Čalma. 2. Amatieri. 3. Balstīt. 4. Trieste. 5. Mierīgās. 6. Spēji. 9. Kanapē. 11. Osis. 12. Afta. 18. Meteors. 19. Atestēt. 20. Laipnas. 21. Trikāta. 22. Stagars. 23. Antenas. 25. Laime. 27. Kolts. 33. Tavernas. 35. Trepangs. 37. Augseka. 38. Miests. 39. Neuroze. 41. Sūce. 42. Suga. 43. Tanka. 45. Omija.

Pareizi atbildējuši: Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Velta Višņevska, Daina Gerente, Ojārs Silkans. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Marta un aprīļa uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

PĀRDOD

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamās skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Veic mērīšanu un montāžu. Mucenieku ielā 25, tālr. 28448638.

Dārza **FRĒZI**, akordeonu. Tālr. 22432890.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tālr. 25252735.

Pārdod **KARTUPEĻUS** stādīšanai ar piegādi. Tālr. 26262343.

AUZAS, kviešus. Tālr. 26064334.

Pārdod vasaras **KVIEŠUS**. Tālr. 26229395.

Lopbarības **GRANULAS**. Tālr. 29254530.

SIA Vēvers pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**, skaldītu malku, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU**. Gata-vojam pēc vajadzīgā garuma un rupjuma. 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Svaigus un trūdējušus **KŪTSMĒSLUS** maisos ar piegādi. Maiss – 3 eiro. Tālr. 26518070.

TRŪDMĒSLUS. Tālr. 26823474.

Zirga **MĒSLUS** ar piegādi. Tālr. 29974786.

PĒRK

Lielu **ŠKŪNI** vai lauku **MĀJU**. Tālr. 22186086.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA **PRIEDES AG** pērk **CIRSMAS** un **MEŽUS**. Tālr. 26993794.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

VAJADŽĪGI

I.Zīles ĢĀP meklē sertificētu **ĀRSTA PALĪGU** vai PVA māsu Turlavas doktorātā. Alga 1075 eiro. Tālr. 29247865.

VĒLAS ĪRĒT

DZĪVOKLI vai **MĀJU** pilsētas robežās. Tālr. 25767040.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
☎ **25 622 293 (Āris)**

UZMANĪBU!
Ārkārtējās situācijas dēļ
5. maijā paredzētā
DONORU DIENA
Kuldīgā **NENOTIKS.**

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, B, C un CE kategorijas kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Tālr. 23071223, 26120089.

JURISTA pakalpojumi Liepājas ielā 21 – 1, Kuldīgā. Tālr. 29293749.

SIA **Energoparks** piedāvā kravas automašīnu **RIEPU MONTĒŠANAS** un **REMONTA** pakalpojumus Kuldīgā, Akmeņu ielā 2. Tālr. 25184808.

SIA **Energoparks** piedāvā **PAŠIZGĀZĒJU** un konteinerdevēju pakalpojumus 12 m³ – 40 m³. Tālr. 29242783.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

BŪVDARBI, jumtu klāšana, ēku siltināšana. Materiāli. Tālr. 20030717.

MAINĀM JUMTUS, remontējam, siltinām fasādi, iekšdarbu pakalpojumi un materiālu piegāde. Tālr. 24848162.

Ierīko **ŽOGUS** (paneļu, sieta, lauksaimnieku u.c.). Labas cenas materiāliem. Tālr. 20030717.

AR, FRĒZĒ, VAGO, stāda kartupeļus. Tālr. 28700683.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA **Energoparks** veic **APAUGUMA** tīrīšanu ar kniebējeksikatoru. Tālr. 28813110.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

Pārv. **GATERIS**. Tālr. 22186086.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Dāvinu **KLAVIERES**. Tālr. 29149444.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnava ielā 42.

Lasiet arī www.kurzemnieks.lv!

APRĪĻA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 29. aprīļa 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik valstu Ievai Vitolai-Lindkvistai un Olem Lindkvistam braucienā no Spānijas bija jāšķērso, lai atgrieztos Latvijā?

Atbilde. Pelču pagasta *Ziedoņos* ir ap 400 šķirņu peoniju.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Lilija Baukše, Ingars Neimanis, Daina Brūkle, Gunta Grundmane, Rasma Stepe, Velta Višņevska, Maija Viļuma, Daina Gerente, Aija Usne, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

Kurzemnieku maijam vēl šodien var abonēt:

- www.abone.pasts.lv,
- **pastā** (aicinām sekot līdzi izmaiņām darbībā),
- **pie pastniekiem**,
- **redakcijā** (no 9.00 līdz 13.00).

ORIENTĒŠANĀS

Būs pagaidu Taciņas

Ievērojot piesardzību, orientēšanās sezona mūspusē sāksies, bet individuāli.

„Nolēmām dot iespēju, nesatiekot draugus un ciņu biedrus klātienē, baudīt orientēšanās sporta burvību, atrasties dabā un gatavoties iespējamajam sezonas turpinājumam,” saka viena no organizatorēm Janeta Turka. „Katrā kārtā ir trīs dažāda garuma distances: īsā, vidējā un garā. Kartes var izdrukāt pats vai jau sagatavotās paņemt no-

rādītājā vietā starta apkārtnē. Grūtāk, bet trasi var iziet arī ar telefona palīdzību. Kārtas distancē laiks ir viena nedēļa – no trešdienas līdz otrdienai. Kontrolpunktu vietā iesietas lentītes. Jāatzīmējas, pieskaroties lentītei. Par rezultātiem: katrs pats uzņem sev laiku, iespēju robežās lieto GPS ierīces, kas ceļu saglabā. Pēc tam rezultātu reģistrē tabulā, kas tiks publicēta kopā ar katras kārtas informāciju.”

LĪDZJŪTĪBAS

*Vairs manis neesot,
Ak, neticiet, es esmu.
Ar jums, starp jums (.),
Gan jūsu sirdis, domās, atmiņās.*
/I.Rudene./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ilutai Jansonei un viņas ģimenei, dēlu un brāli pāragri zaudējot.
Ērmaniša kolektīvs

*Un tā tu aizgāji,
tā: pēkšņi un pavisam.
Bez ceļa atpakaļ.*
/Z.Purvs./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aivītai un tuviniekiem, tēti pēkšņi zaudējot.
KCV 7.a klases skolēni, audzinātāja un vecāki

*Vakarzvaigzne mirgo klusi,
Sirds nu mieru atradusi.*
/A.Lūsis./

Dziļa līdzjūtība Līvijai, māsu zaudējot.
Ģimeņu biedrība *Dzirkstellite*

*Par vienu cilvēku tuvāko
Tev tagad mazāk būs.
Sirds zaudēto
Līdz mūža galam neatgūs.*
/J.Osmanis./

Izsakām līdzjūtību Ritai Pētersonei un Aigara ģimenei, mazdēlu, dēlu un brāli ENDIJU PĒTERSONU traģiski zaudējot.
Gunārs, Marija, Maija ar ģimeni un Māris no Dānijas

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343 • 26528584

INTERESANTI

Jaunība un novecošana

Dienviņkalifornijas universitātes (ASV) pētnieki analizēja 4000 cilvēku (vecāku par 57 gadiem) DNS un meklēja saistību starp bioloģisko un hronoloģisko vecumu. Ir tādi cilvēki, kuri noveco tik ļoti, ka ķermenis ir pat par 48 gadiem vecāks nekā viņu patiesais vecums, savukārt atrodas arī tādi, kuri noveco tik lēni un labi, ka bioloģiski joprojām būtu uzskatāmi par divdesmitgadniekiem. Pētot epigēnētiskās izmaiņas, kas atbild par to, kā šūnas nolasa ģenētisko informāciju, zināms, ka tās ietekmē ķermeņa funkcijas, aktivizē slimības utt. Šīs izmaiņas tiek salīdzinātas ar veļas mašīnas programmas maiņu – tā pati mašīna, bet strādā citā režīmā. Cilvēkiem režīma maiņu ietekmē vide un dzīvesveida faktori. Pētnieki tagad tos papildinājuši ar sociālajiem un psiholoģiskajiem faktoriem, piemēram, traumām, garīgo veselību, nabadzību bērnībā, dzimumu, rasi, atkarībām. Vispārsteidzošāko rezultātu devis alkoholisms, jo tas epigēnētisko novecošanu palēnina.

SEN

Par bezatbildību kukurūzas sējā kolhozos *Traktorists*, *Mičurina*, *Boļševiks* un padomju saimniecībā *Vilgāle*

LKP Kuldīgas rajona komitejas birojs apsprieda kukurūzas sējas gaitu un atzīmēja, ka atsevišķi kolhozu priekšsēdētāji – Bullis, Dzenis, Strauts un padomju saimniecības *Vilgāle* direktors Meņģis – pret kukurūzas sēju izturas ļoti bezatbildīgi. Šie saimniecību vadītāji atļāvušies sēt kukurūzu rindēs! Kolhozā *Traktorists* rindās apsēti 35 hektāri kukurūzas, Mičurina kolhozā – 76 ha, padomju saimniecībā *Vilgāle* – 93 ha. Birojs nosodīja šādu saimniecību vadītāju rīcību, kas ir pretrunā ar agrotehnikajām prasībām, un nolēma Mičurina kolhoza priekšsēdētājam Francim Bullim par agrotehnikas neievērošanu un partijas rajona komitejas maldināšanu izteikt rājienu. Kolhoza *Traktorists* valdes priekšsēdētājs Eduards Dzenis un padomju saimniecības *Vilgāle* direktors Ilmārs Meņģis brīdināti.

Padomju Dzimtene, 1962. g. 26. maijs

Karameles – tas ir piedzīvojums

„Ļoti interesanta pieredze, prieks un lepnums, ka esam spējušas radīt augstvērtīgu mūzikas videoklipu, kurā skan brīnišķīga dziesma un redzama Kuldīga visā tās krāšņumā. Mūsu kārtējais kopīgais piedzīvojums,” par savu pirmo videostāstu saka Kuldīgas kultūras centra sieviešu ansamblis *Karameles* dalībnieces.

Ansamblis pastāv astoņus gadus, un astoņas dalībnieces ar izciliem rezultātiem piedalās dažādos konkursos Latvijā, ir pārstāvējušas valsti konkursos Lietuvā un Itālijā.

TAPIS VIDEOKLIPS

Dziesmas videoklipa uzņemšana bijis kas jauns meiteņu pieredzē. Viņas ar smaidu atceras, kā cita jau pusnaktī, cita divos trijos naktī cēlusies, lai grimētos un pēc pieciem rītā būtu gatavas filmēties pirmajā kadrā Ventas rumbā. Filmēts jau pagājušajā vasarā, un *Karameles* dzied ansamblis *Latvian Voices* dalībnieces Lauras Jēkabsones komponēto dziesmu *Dziedātāja*. Scenārija autors un režisors ir Jāzeps Podnieks, operators – kādreizējais kuldīdznieks Daniels Pēteris Veiss. Tas ir stāsts par ansambļa dalībnieču identitāti – jau šūpulī ielikto mīlestību pret mūziku un dzīvi skaidrajā mazpilsētā Kuldīgā.

Videoklips izmaksājis vairākus tūkstošus eiro. Tie sapelnīti koncertējot, piemēram, Itālijā iegūta naudas prēmija par 1. vietu konkursā. Atbalstījuši arī sponsori.

PIECOS RĪTĀ PIE RUMBAS

Video galvenā varone ir septiņga-

dīgā Heidija Jēkabsons. Vecpilsētas ieliņās un pagalmos viņa apciemo katru ansambļa dalībnieci, no kuras gūst iedvesmu un mīlestību pret dziesmu. Heidija mācās V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 1. klasē. Pie *Karamelu* vadītājas Agneses Čičes, kas ir viņas tēta māsa, meitene dzied kopš trīs gadiem, ir ansambļa *Konfektītes* dalībniece un kā solodziedātāja piedalās konkursos.

Filmēšana Heidijai ļoti patikusi, visspilgtākie iespaidi bijuši par rīta agrumā pavadītajām stundām pie rumbas, kad aust saule. „Piecos rītā bijām jau pie upes,” stāsta Heidijas mamma Raivika. „Līdz pat vienpadsmitiem vakarā bija filmēšana. Lielās meitenes nāca uz savām epizodēm, bet Heidijai vajadzēja būt visu dienu. Tas nebija viegli, bet tā bija jauna pieredze ne tikai viņai – arī man. Interesanti redzēt, kā dziesmas videoklips top. Pāris minūtēs to noskatīties ir skaisti, bet mēs redzējām, kāds smags darbs zem tā slēpjas: režisora, gaismotāja, horeogrāfa. Arī Heidijas tuvinieki, draugi un klasesbiedri lepojas ar skaisto gala iznākumu.”

NEAPSTĀTIES PIE SASNIEGTĀ

Karamelu dibinātāja un va-

Kuldīgas kultūras centra sieviešu ansamblis *Karameles* dziesmas *Dziedātāja* videoklipā redzams arī uz Ventas rumbas.

dītāja Agnese Čiče bez šī vada arī ansambļus *Trifeles*, *Triumphs*, *Konfektītes* un *Bombondziņas*, popgrupu *Putas*, ir Brocēnu jauniešu kora *Sonate* mākslinieciskā vadītāja un vokālā pedagoģe vēl citviet. Pati vēl ir solodziedātāja, veido koncertprogrammas, kurās uzstājas kopā ar mūziķiem Zigurdu Tursu un Ralfu Grāveri-Prencu, piedalās dažādos projektos. Piedalījies arī LTV animācijas tituldziesmas iedziedāšanā.

Madara Orola, Beatrise Šmidberga un Zane Bērica ansamblī

dzied kopš tā pastāvēšanas. Zane Rīgas Stradiņa universitātē (RSU) beigusi žurnālistikas programmu un maģistrantūrā studē starptautiskās attiecības un diplomātiju. Arī Beatrise mācās RSU – Medicīnas fakultātē. Madara Latvijas Mūzikas akadēmijā studē par vokālo pedagoģi un specialitātē strādā Rīgā, Saldū un Brocēnos. Īsteno dažādus projektus, tostarp kopā ar reperi Arstarulsmiru (kādreiz Gustavo).

Estere Jēkabsons mācās Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klasē. Viņa pati smeļ, ka ir vienīgā *kara-*

mele, kura nepazīst notis, bet dziedāt tas netraucējot. Estere Lakija Jansone Latvijas Kultūras akadēmijā studē radošās industrijas, bet Marta Aleksa Sproģe turpat – starpkultūru sakarus. Raima Anna Straziņa J. Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolā mācās par diriģenti.

Neapstāties pie sasniegtā – tāds esot *Karamelu* mērķis. Tiekot domāts par nākamajiem uzdevumiem, lai skatuvisko darbību pilnveidotu. Ansamblim izveidota arī mājaslapa: www.vocalkarameles.lv.

Jolanta Hercenberga

VIDE

Vecās riepas neizmest, bet nodot pārstrādei

Katru gadu Latvijā pārdod ap 17 000 tonnu riepu, taču nolietotās un nepārstrādātās pārsniedz 105 tūkstošus tonnu. Daudz tiek izmests dabā, daļa nolikta pie konteineriem, proti, izmestas pilsētā, un tas ir tikpat liels pārkāpums. Bet ir vairākas iespējas, kā riepas nodot legāli, lai nodrošinātu tām otrreizēju lietojumu un samazinātu vides piesārņojumu.

Pamatā ir trīs veidi, kā pašreizējās apstākļos lietotās riepas nodot.

Pirmkārt, Latvijā tās var nodot

vairāk nekā 60 atkritumu šķirošanas laukumos. Covid-19 izplatības laikā laukums var tikt mainīts, taču likumā noteikts, ka neatkarīgi no ārkārtējās situācijas tam jābūt atvērtam vismaz 20 stundu nedēļā.

Arī Kuldīgas komunālie pakalpojumi turpina pieņemt nolietotās riepas, bet pašlaik aicina ielānot to tad, kad ārkārtējā situācija tiks atcelta, lai cilvēki šķirošanas laukumā nepulcētos. Pirms tam ieteicams painteresēties par darba laiku. Riepu nodošana pārstrādei ir mak-

sas pakalpojums, un Latvijā nav vienota tarifa. Kuldīgā četru riepu nodošana izmaksās ap pieciem eiro. Taču ir tādi atkritumu apsaimniekotāji, kuri vienu komplektu gadā pieņem bez maksas.

Otrkārt, iespēju atbrīvoties no vecajām riepām, iegādājoties jaunas, piedāvā iniciatīva *Riepa ar rūdienu*. Visos riepu veikalos un servisos, kuros redzama šāda zīme, nolietotās riepas bez maksas var nodot tad, kad pērkat jaunus. Zīme apliecina, ka importētājs vai tirgo-

tājs ir noslēdzis līgumu par videi labvēlīgu savākšanu un pārstrādi. Riepas kļūs par jaunu gumijas paklāju, futbola laukuma segumu vai citu nodēriņu lietu. Latvijā iniciatīvai pievienojušies 110 autoservisi un tirdzniecības vietu.

Treškārt, jāseko līdzi pašvaldību informācijai, jo nereti tās rīko tīrības dienas, kad bez maksas var atbrīvoties no jebkādiem lieliem atkritumiem.

Ir svarīgi, ka cilvēki arī ziņo, ja riepas izmestas dabā. Visvienkār-

šāk to izdarīt ar mobilo lietotni *Vides SOS* – tajā var atzīmēt vietu, kur tās izmestas. Atbildība būtu jāuzņemas likuma pārkāpējam, taču, ja nav iespējams to noskaidrot, nolietotās riepas pārstrādei jānodod zemes īpašniekam. Pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa sods par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpumu privātpersonām ir no 70 līdz 1000 eiro, juridiskajām personām – no 280 līdz 21 000 eiro.

Alberts Dinters